

Tema 1. Comunicación e sincronización entre procesos e fíos

Comunicación entre procesos (IPC)

Realmente, hai **comunicación implícita** entre procesos xa que todos *comparten o kernel* (rexión de memoria).

A comunicación entre procesos **empregase para**:

- *Pasar información* entre procesos.
- *Evitar interferencias* (carreiras críticas entre procesos).
- Garantir unha *orde correcta* (sincronización mediante dependencias).

Os dous últimos puntos pódense tratar coas mesmas ferramentas tanto para procesos como para fíos; pero o primeiro punto é moito máis sinxelo para *fíos*, xa que estes *comparten espazo de direccións* (os procesos non comparten memoria excepto no caso dun espazo virtual ou mediante o envío de mensaxes).

Exemplo: Pipe

Ao executar "comando1 | comando2", o pipe colle a saída do primeiro proceso e a garda nun ficheiro temporal; e comeza a execución do segundo proceso, que tomará o contido do ficheiro temporal (saída de comando1) como entrada. A este ficheiro só pode acceder un proceso á vez, polo que para os sistemas de **multiprogramación**, existe a opción de marcar **puntos de referencia** para que se intercalen e o lean pseudoparalelamente.

Principal inconveniente: os sistemas son *multiprogramados*, polo que hai varios fíos e procesos simultáneos, polo que poden interferir.

Condicións de carreira

Os procesos que traballan en conxunto poden **compartir un espazo de almacenamento** no que poden ler e escribir datos, e que pode estar na *memoria principal* ou pode ser un *arquivo compartido*. Como consecuencia desto, pódense producir **condicións de carreira**, que son situacións nas que dous ou máis procesos *acceden simultaneamente a datos compartidos* sen nungún orde específico, o que pode xerar resultados inesperados. Isto fai que *depurar* programas con condicións de carreira sexa *complexo*.

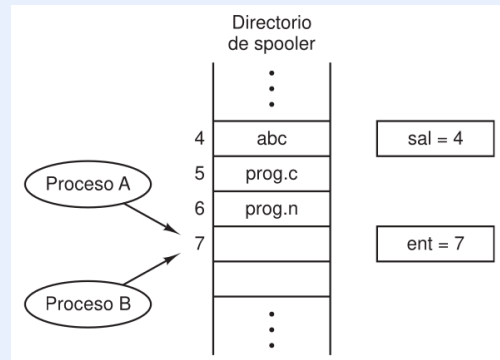
Exemplo: spooler de impresión

Cando un proceso quere imprimir un arquivo, introduce o seu nome nun **directorio de spooler**. Entón, o **demonio de impresión** (outro proceso) comproba periódicamente se hai arquivos que

imprimir, e se os hai, os imprime e elimina os seus nomes do directorio.

Imaxina que temos un directorio spooler con *moitas ranuras* que poden conter o nome dun arquivo, e que hai dúas *variables compartidas*: `sal`, que apunta ao *seguinte arquivo* a imprimir, y `ent`, que apunta á *seguinte ranura libre*.

Situación: Ranuras 0-3 baleiras e ranuras 4-6 cheas. Pseudosimultaneamente, os procesos A e B queren poñer un arquivo na cola de impresión.

No **peor dos casos** pasaría o seguinte:

1. *Proceso A* lee `ent` = 7 → garda 7 na súa variable local `seg_ranura_libre`
2. Ocorre unha interrupción de reloxo e o planificador lle da a *CPU ao proceso B*
3. *Proceso B* lee `ent` = 7 → garda 7 na súa variable local `seg_ranura_libre`
~ Ambos procesos pensan que a seguinte ranura libre é a 7. ~
4. O *proceso B* continúa coa súa execución → garda o nome do seu arquivo na ranura 7 e actualiza `ent++`
5. O *proceso A* execútase de novo dende onde quedou → ve que a súa variable local dille que a seguinte ranura libre é a 7, polo que escribe o nome do seu arquivo na ranura 7, *sobreescribindo* o que escribira antes o proceso B; e actualiza `ent++`.
~ **Resultado:** o nome do arquivo que escribiu o proceso B perdeuse e, polo tanto, nunca se imprimirá. ~

Para tratar problemas de carreiras críticas hai que ter sempre presente a **Lei de Murphy**, que di que *se algo pode saír mal, entón sairá mal*.

Outro exemplo de condición de carreira

(Este é das diapos de ffrivera, non aparece no Tanenbaum)

Código con condicións de carrera:

```
int suma = 0;
void suma(int ni, int nf){
    int j;
    for (j = n1; j <= nf; j++)
        suma += j;
}
```

Código corregido para evitar condicións de carreira:

```
int suma = 0;
void suma(int ni, int nf){
    int j, suma_parcial = 0;
    for (j = ni; j <= nf; j++)
        suma_parcial += j;
    suma += suma_parcial;
}
```

No segundo código, *redúcese a sección crítica* xa que cada fío ou proceso ten a súa variable local `suma_parcial`, polo que a zona con rexión crítica (cando se modifica `suma`) só se executa unha vez por fío/proceso (en vez de executarse dentro do `for`), reducindo o risco de carreiras críticas.

Rexións críticas

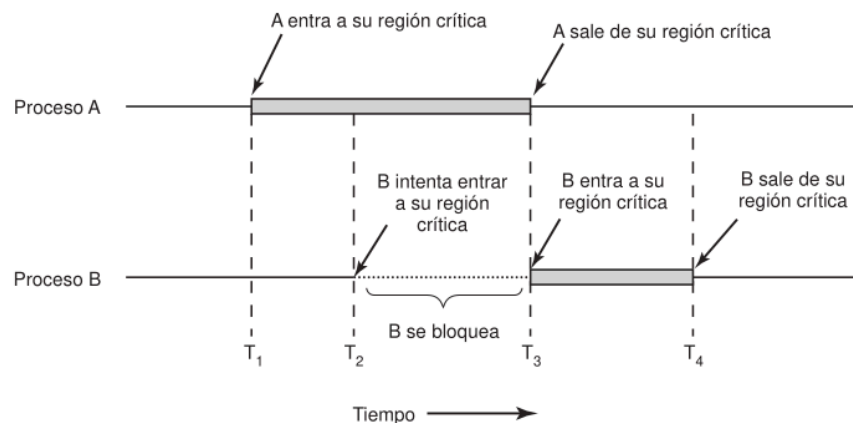
A **rexión crítica** é a parte do programa na que se *accede á memoria compartida*.

Para **evitar as condicións de carreira**, necesitamos **exclusión mútua**, que asegura que, se un proceso está empregando una variable ou arquivo compartido, *os demais procesos non poden acceder* a esa variable ou arquivo.

Condicións para unha boa solución:

1. Non pode haber dous procesos na mesma rexión crítica simultaneamente
2. Non podemos facer suposicións sobre as velocidades ou o número de CPUs
3. Ningún proceso que se execute fora da súa rexión crítica pode bloquear outros procesos
4. Ningún proceso ten que esperar de maneira indefinida para entrar á súa rexión crítica

Comportamento abstracto da exclusión mútua:

Exclusión mútua con espera ocupada

A **espera ocupada** ou espera activa consiste na acción de *avaliar de forma continua unha variable* esperando certo valor e, polo xeral, debe evitarse debido a que desperdicia tempo de CPU.

Para lograr a exclusión mútua con espera ocupada hai varios métodos.

Deshabilitando interrupcións

Consiste en que cada proceso **deshabilite as interrupcións xusto antes de entrar á súa rexión crítica** e as rehabilite despois, evitando así que ocorran interrupcións de reloxo. Isto causa que *non se poida expropiar a un proceso*, xa que non hai cambios de contexto. Aínda que o *kernel o fai con frecuencia*, é *perigoso en procesos de usuario*, e resulta *inútil en sistemas multicore*.

É unha técnica útil dentro do mesmo SO, pero non é apropiada como mecanismo de exclusión mútua xeral para os procesos de usuario.

Variables de candado

Consiste en ter unha **variable compartida** que ao principio vale 0 e que ten que ser **avaliada por cada proceso que queira entrar á rexión crítica**: se é 0, pona a 1 e entra, e se é 1, espera a que sexa 0.

Polo tanto:

- Candado = 0 → ningún proceso na súa rexión crítica
- Candado = 1 → algún proceso na súa rexión crítica

Non funciona. **Candado de xiro*: candado que emprega a espera ocupada.

Alternancia estricta

Consiste en ter unha **variable entera** **turno** que **leva a conta de a qué proceso lle toca acceder á rexión crítica**. Cada proceso *avalía se turno vale un número concreto* (0, 1, ...) e se é así, significa que pode entrar á rexión crítica. Despois, cando vai saír da rexión crítica, *actualiza turno* para que outro proceso poida acceder a ela.

Exemplo

Exemplo con 2 procesos:

```
while (TRUE) {
    while (turno !=0) ;
    region critica();
    turno=1;
    region_no_critica();
}

while (TRUE) {
    while (turno !=1) ;
    region critica();
    turno=0;
    region_no_critica();
}
```

Non é unha boa solución para procesos (é mellor para fíos) xa que un proceso pode quedar bloqueado por outro máis lento (os procesos sempre traballan ao ritmo do mais lento), reducindo a produtividade do procesador. Ademáis, **incumple a condición 3**.

Solución de Peterson

Consiste en que, cada proceso, antes de entrar á rexión crítica, chama a unha función (`entrar_region`) que fai que **o proceso espere ata que sexa seguro entrar** (while do código); e cando quere saír da rexión crítica chama a `salir_region`, que actualiza o array `interesado`, permitindo así que *outro proceso poida acceder*.

Solución de Peterson para 2 procesos:

```
#define FALSE 0
#define TRUE 1
#define N 2 // Num. de procesos

int turno;
int interesado[N]; // Array de procesos esperando. Ao principio = {0}

void entrar_region(int proceso) {
    int otro; // 0 numero do outro proceso
    otro = 1 - proceso;
    interesado[proceso] = TRUE; // Indicams que está ineresado
    turno = proceso; // Damoslle o turno
    while (turno == proceso && interesado[otro] == TRUE); // Espera para
    entrar
}

void salir_region(int proceso) {
    interesado[proceso] = FALSE;
}
```

Exemplo de execución

1. Proceso 0 chama a `entrar_region` → `interesado[otro] = FALSE` → returnea inmediatamente (non se cumpre o `&&` do while)
2. Proceso 1 chama a `entrar_region` → `interesado[otro] = TRUE` → quédase esperando no while ata que o outro proceso execute `salir_region` e poña o seu `interesado = FALSE`

¿Espera activa? Sí debido a que o while compróbase continuamente polo proceso que estea esperando

Instrucción TSL (Hardware)

É unha **instrucción atómica** que require **axuda do hardware** xa que **bloquea o bus de memoria** mentres se executa. A instrucción é da forma: `TSL REXISTRO, CANDADO`

Que fai? Le o contido de `CANDADO` e o garda no rexistro `REXISTRO`, para despois almacenar un valor (distinto de 0) en `CANDADO`. Isto faino de forma **atómica** e indivisible gracias a que a CPU bloquea o bus de memoria mentres tanto.

Bloquear o bus de memoria != Deshabilitar as interrupcións

Cando se deshabilitan as interrupcións non se evita que outro procesador acceda á palabra, xa que deshabilitar as interrupcións no procesador 1 non ten ningún efecto no procesador 2. Para que o procesador 2 non interfira a única forma é bloquear o bus (require de hardware).

Para **empregar TSL** necesitamos unha variable compartida `CANDADO` que coordine o acceso ás rexións críticas: cando `CANDADO == 0` → calquera proceso pode poñelo a 1 (chamada a TSL) e devolvelo a 0 cando remate (`MOVE` ordinario).

Para evitar que dous procesos entren ao mesmo tempo nunha rexión crítica:

```
entrar_region:
    TSL REGISTRO,CANDADO ;Copia o candado ao rexistro e pon candado a 1
    CMP REGISTRO,#0 ;Comproba se candado era 0
    JNE entrar_region ;Se non era 0, volve a intentalo
    RET ;Se era 0, volve ao procedemento chamador

salir_region:
    MOVE CANDADO,#0 ;Pon o candado a 0
    RET ;Volve ao chamador
```

Instrucción alternativa: XCHG

A instrucción XCHG **intercambia o contido de dúas ubicacións de forma atómica**, e está imlementada nos procesadores Intel x86, que a empregan para a sincronización a baixo nivel. Polo tanto, o código 1 e o código 2 son equivalentes (se o 2 se executara de forma atómica):

```
;Codigo 1
XCHG REG1, REG2

;Codigo 2
MOVE TMP, REG1
MOVE REG1, REG2
MOVE REG2, TMP
```

Sleep and Wakeup

As *solucións anteriores* comprobamos se un proceso que pide entrar a unha rexión crítica pode facelo, se non pode, quédase esperando. Isto pode ocasionar un **problema de inversión de prioridades**, que ocorre cando un proceso de baixa prioridade mantén un recurso (como un candado), e un proceso de alta prioridade que o necesita non pode continuar porque o proceso de baixa prioridade non pode executarse para liberarlo.

Para *evitar as esperas activas* que poden dar lugar a problemas de inversión de prioridades, pódense empregar as **chamadas ao sistema** `sleep`, que fai que o sistema se bloquee ou desactive ata que outro programa a active, e `wakeup`, que desperta ao proceso pasado como parámetro. *Para asociar ambas chamadas, emprégase unha dirección de memoria* (zona de memoria compartida).

O problema do produtor-consumidor

Mais info no Informe 1 da practica 2 de SOII

O **problema produtor-consumidor (ou buffer limitado)** consiste en **dous procesos** (produtor e consumidor) que comparten un **buffer de tamaño fixo**. Basicamente, o *produtor* dedícase a *colocar elementos* no buffer mentres o *consumidor os elimina*. Cando un dos dous *non pode realizar a súa función* (colocar ou eliminar), *vai durmir* (cun `sleep`) e agarda a que *o outro proceso o esperte* (cun `wakeup`). Para *levar a conta dos elementos* do buffer, ambos procesos comparten a variable `conta`, que é actualizada polos procesos según van introducindo ou eliminando elementos do buffer.

O **problema** ocorre cando a variable `conta` *non se actualiza correctamente*, xa que, ao non ter acceso restrinxido, é susceptible a carreiras críticas, o que acaba provocando tanto o produtor como o consumidor se queden *durmidos para sempre*.

Problema do produtor-consumidor cunha condición de carreira crítica:

```
#define N 100 // Tamaño do buffer
int cuenta = 0; // Número de elementos que contén o buffer

void productor(void) {
    int elemento;
    while (TRUE) {
        elemento = producir_elemento();
        if (cuenta == N) sleep(); // O buffer está cheo
        insertar_elemento(elemento);
        cuenta = cuenta + 1;
        if (cuenta == 1) wakeup(consumidor);
    }
}

void consumidor(void) {
    int elemento;
    while (TRUE) {
```

```

        if (cuenta == 0) sleep(); // 0 buffer está baleiro
        elemento = quitar_elemento();
        cuenta = cuenta - 1;
        if (cuenta == N - 1) wakeup(producer);
        consumir_elemento(elemento);
    }
}

```

*Para solucionar o problema de perda de sinais, pódese engadir un bit de espera de espertar, que se fixe cando un proceso que esté esperto, reciba un bit de espera a espertar, aínda uqe é unha solución pouco escalable.

Semáforos

Tal e como os propuxo Dijkstra, un **semáforo** é unha *variable enteira* que conta o *número de sinais de espertar* e as almacena para un uso futuro. Ríxese por dúas **operacións atómicas**:

- **up**: *incrementa o valor* do semáforo. Se hai algún *proceso inactivo* nese semáforo, que non completara o seu **down**, o sistema selecciona algún proceso inactivo e *lle permite completalo*.
- **down**: se o valor do semáforo é *maior a 0*, o *decrementa*, e se é *0*, *bloquea* o proceso.

Resolución do problema do produtor-consumidor con semáforos

Mais info no Informe 2 da practica 2 de SOII

Os semáforos serven para resolver a perda de sinais de despertar. Normalmente, impleméntanse **up** e **down** como **chamadas ao sistema** que *deshabilitan brevemente tódalas interrupcións* mentres avalía o semáforo, o actualiza e pon o proceso a durmir se fai falta.

Esta solución emprega **tres semáforos**: un para contabilizar o número de *ranuras cheas*, outro para as *baleiras*, e un chamado **mutex** para que o produtor e o consumidor non accedan ao buffer simultaneamente. Así, aseguramos a **exclusión mútua** facendo que cada proceso execute un *down antes de entrar* á rexión crítica, e un *up despois de salir* da mesma.

*A semáforos que se inician a 1 e se comportan como o mutex se lles chama semáforo binarios

Solución:

```

#define N 100
typedef int semaforo;
semaforo mutex = 1;
semaforo vacias = N;
semaforo llenas = 0;

void productor(void) {
    int elemento;
    while (TRUE) {
        elemento = producir_elemento();
        down(&vacias);

```



```

        down(&mutex);
        insertar_elemento(elemento);
        up(&mutex);
        up(&llenas);
    }
}

void consumidor(void) {
    int elemento;
    while (TRUE) {
        down(&llenas);
        down(&mutex);
        elemento = quitar_elemento();
        up(&mutex);
        up(&vacias);
        consumir_elemento(elemento);
    }
}

```

Mutexes

Básicamente son como unha *versión simplificada dos semáforos* (sen a habilidade de contar), é decir, unha variable que toma valores binarios (0 ou 1). A os mutexes dáselles ben únicamente **administrar a exclusión mútua**, e son eficientes e sinxelos de implementar. Están rexidos por **dúas operacións atómicas**:

- **lock**: se o mutex está aberto (mutex = 0) → a rexión crítica está dispoñible → a chamada ten éxito (en caso contrario, o fío bloquéase ata que a rexión crítica estea dispoñible)
- **unlock**: pon o mutex a 1 → desbloquea a rexión crítica

As operacións **lock** e **unlock** pódense implementar facilmente *con instrucións TSL ou XCHG*:

```

mutex_lock:
    TSL REXISTRO, MUTEX    ; copia mutex ao rexistro e pon mutex a 1
    CMP REXISTRO, $0       ; mutex == 0?
    JZE ok                 ; if (mutex == 0) return
    CALL thread_yield      ; if (mutex != 0) planifica outro fío
ok: RET                   ; return (entra na rexion critica)

mutex_unlock:
    MOVE MUTEX, $0         ; pon o mutex a 0
    RET                   ; return (volve ao procedemento chamador)

```

Diferencia entre procesos e fíos

Unha **diferencia entre procesos e fíos** é que no caso dos procesos, tarde ou temprano o proceso que mantén o mutex pasa a executarse (gracias o clock) e o libera; mentres que no caso dos fíos

non hai un reloxo que pare os fíos que levan moito tempo executándose. Por eso no procedemento `mutex_lock`, cando este non pode adquirir un mutex chama a `thread_yield` para ceder a CPU a outro fío, polo que *non hai espera ocupada* per se (xa que cando o fío se volve a executar, volve a avaliar o mutex). De esta forma, dado que `thread_yield` só é unha chamada ao planificador de fíos, as funcións de `mutex_lock` e `mutex_unlock` *non requiren chamadas ao kernel*, o que fai que sexan procedementos *moi rápidos*.

Diferencia entre procesos e fíos

Outra diferenza entre procesos e fíos é que **os fíos comparten un espazo de direccións común mentres que os procesos non**. No caso dos *procesos*, teñen algunhas *estruturas de datos compartidas* que se poden *almacenar no kernel* e acceder a elas mediante *syscalls*; ademais de poder compartir un cacho do seu espazo de direccións con outros procesos (no peor dos casos, tamén se pode empregar un arquivo compartido). Se os procesos compartisen os seus espazos de direccións, a diferenza entre procesos e fíos sería case nula, pero aínda así, dado que o kernel está moi involucrado na administración dos procesos, estes nunca terán a eficiencia dos fíos a nivel de usuario.

Chamadas de Pthreads relacionadas con mutexes:

Llamada de hilo	Descripción
Pthread_mutex_init	Crea un mutex
Pthread_mutex_destroy	Destruye un mutex existente
Pthread_mutex_lock	Adquiere un mutex o se bloquea
Pthread_mutex_trylock	Adquiere un mutex o falla
Pthread_mutex_unlock	Libera un mutex

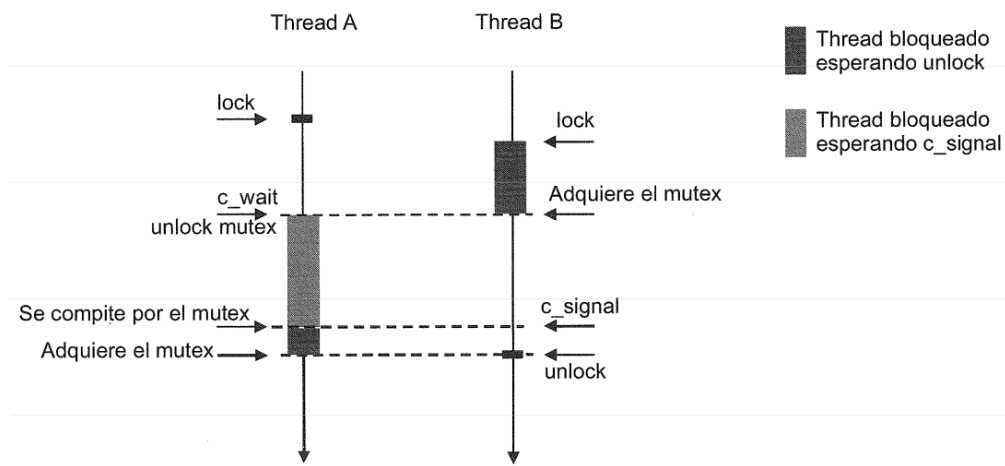
Variables de condición

As variables de condición son un *mecanismo de sincronización* que serven para **bloquear threads ata que se cumpla unha condición** determinada, polo que están *asociadas a mutexes*. Permiten que a espera e bloqueo se realicen de forma atómica.

Chamadas a Pthreads relacionadas con variables de condición:

Llamada de hilo	Descripción
Pthread_cond_init	Crea una variable de condición
Pthread_cond_destroy	Destruye una variable de condición
Pthread_cond_wait	Bloquea en espera de una señal
Pthread_cond_signal	Envía señal a otro hilo y lo despierta
Pthread_cond_broadcast	Envía señal a varios hilos y los despierta

Para a **sincronización de fíos**, empréganse tanto *mutexes* como *variables de condición* en conxunto da seguinte forma: un *fío pecha un mutex* e despois *espera a unha variable de condición* cando non poida obter o que necesita:

Ver Problema do consumidor resuelto con mutexes e variables de condición.

Monitores

Un monitor é un **mecanismo de sincronización de alto nivel** que asegura unha *menor probabilidade de erro* pero é *menos versátil*. Ten unha estrutura similar á de un obxecto na que se definen procedementos, variables e estruturas de datos.

Permiten a **exclusión mútua garantizada** gracias a que nun monitor só pode haber un proceso activo en cada instante: o compilador reconece o monitor e programa a exclusión mútua:

- Para *pausar o proceso* emprega variables de condición → wait e signal
- Para *evitar ter máis dun proceso activo* ao mesmo tempo hai varias solucións (como facer que a última función do monitor sexa un signal)

Transmisión de mensaxes

É un **método de comunicación entre procesos** que emprega dúas chamadas ao sistema, `send` e `receive` polo que se poden colocar facilmente en procedementos de biblioteca:

- `send(destino, &mensaxe);`
- `receive(orixe, &mensaxe);`

Ao igual que se explicou en Redes, se o receptor non recibiu ningún *ack* dentro do timeout, volve a mandar o mensaxe, que ten un *número de secuencia* asociado para que non se perda información.

As mensaxes se poden **direccionar** de varias fromas:

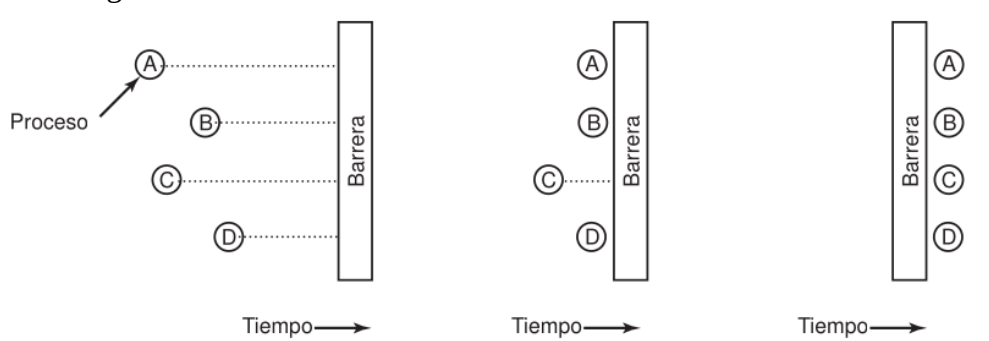
- **Buzón:** é un lugar onde *se colocan no buffer certo número de mensaxes*, polo que actúan como intermediarios mentres se aceptan ou non as mensaxes no destino.
- **Encontro:** consiste en *eliminar todo uso do buffer* e facer que o emisor se bloquee se a operación `send` remata antes que a `receive`

Problema do produtor-consumidor con transmisión de mensaxes

O consumidor envía N mensaxes baleiras ao produtor. Cada vez que o produtor produce un item, recibe unha mensaxe baleira e envía unha chea de volta, polo que sempre hai N mensaxes circulando.

Barreiras

É un **mecanismo de sincronización** destinado aos **grupos de procesos** para que *ningún proceso poida continuar á seguinte fase ata que todos estén listos* para facelo. Para isto, se coloca unha barreira ao final de cada fase, de forma que *cando un proceso chega á barreira, se bloquea* ata que tódolos procesos chegaron.

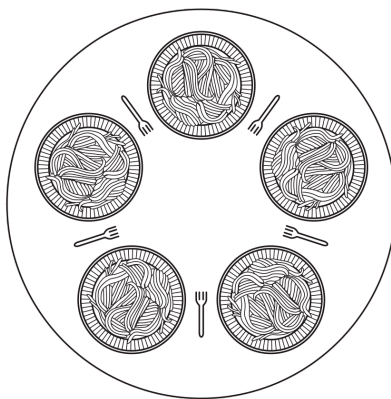

Problemas de comunicación entre procesos

O problema dos filósofos comelones

Tal e como o propuxo Dijkstra en 1965, dicía así:

Cinco filósofos se atopan sentados arredor dunha mesa circular. Estes filósofos só comen e pensan, e cada un ten un plato de espaguetis. Cada filósofo necesita dous tenedores para comer os espaguetis, pero entre cada par de pratos só hai un tenedor.

De esta forma, cando un filósofo ten fame, intenta coller os tenedores esquerdo e dereito, un de cada vez, en calquera orde. Se ten éxito, come por un momento, deixa os tenedores e segue pensando.

Unha posible solución sería a seguinte:

```
#define N 5 // Número de filósofos
void filosofo(int i) {
    while(TRUE){
        pensar();
        tomar_tenedor(i);
        tomar_tenedor((i+1) % N);
        comer(); // yum yum espaguetti
        poner_tenedor(i);
        poner_tenedor((i+1) % N);
    }
}
```

Pero, se todos colleen un só tenedor, ningún podería comer xa que ningún podería adquirir nunca dous tenedores, polo que se produciría un *interbloqueo* (inanición).

Unha *solución correcta* sería:

```
#define N 5
#define IZQ (i-1)%N
#define DER (i+1)%N
#define PENS 0 // Pensando
#define FAME 1
#define COM 2 // Comendo
typedef int semaforo;
int estado[N]; // Array do estado dos filósofos
semaforo mutex = 1;
semaforo s[N]; // Array de semaforos dos filosofos

void filosofo(int i) {
    while(TRUE){
        pensar();
        tomar_tenedores(i);
        comer();
        poner_tenedores(i);
    }
}

void tomar_tenedores(int i) {
    down(&mutex);
    estado[i] = FAME; // Indica que ten intencion de collelos tenedores
    probar(i); // Intenta collelos tenedores
    up(&mutex);
    down(&s[i]);
}

void poner_tenedores(i) {
    down(&mutex);
    estado[i] = PENS; // Indica que deixou de comer
    probar(IZQ); // Mira se o filosofo esquerdo pode comer
    probar(DER); // Mira se o filosofo dereito pode comer
    up(&mutex);
}

void probar(i) {
    if (estado[i] == FAME && estado[IZQ] != COM && estado[DER] != COM){
        estado[i] = COM;
        up(&s[i]);
    }
}
```

De esta forma, un filósofo só pode empezar a comer se ningún vecino está comendo.

O problema dos lectores e escritores

Trata sobre o acceso a unha **base de datos**. *Varios procesos poden ler* á vez da BD, pero *só un pode actualizala*, de forma que ata que non remate, ningún outro proceso pode acceder a ela.

Para programar os lectores e escritores da base de datos, unha **posible solución** é a seguinte: o *primer lector* en obter acceso á BD, faille un *down ao semáforo* `bd`; os *seguintes lectores incrementan e decrementan un contador* (`cl`) según van chegando e saíndo; e o *último en saír*, faille un *up ao semáforo* de forma que, se hai un *escritor bloqueado, este poida acceder*.

```
typedef int semaforo;
semaforo mutex=1; // Mutex para cl
semaforo bd=1; // Semaforo de acceso a BD
int cl=0; // Contador de lectores
void lector(void) {
    while(TRUE){
        down(&mutex);
        cl = cl + 1;
        if (cl == 1) down(&bd); // Se e o primeiro lector fai un down
        up(&mutex);
        leer_base_de_datos();
        down(&mutex);
        cl = cl - 1;
        if (cl == 0) up(&bd); // Se e o ultimo lector fai un up
        up(&mutex);
        usar_lectura_datos();
    }
}
void escritor(void) {
    while(TRUE){
        pensar_datos();
        down(&bd);
        escribir_base_de_datos();
        up(&bd);
    }
}
```

Non obstante, isto ocasiona un **problema**, xa que mentres haxa un lector activo, os seguintes lectores serán admitidos, aínda que haxa un escritor esperando. Isto pode causar que, se hai un suministro contínuo de lectores, *o escritor nunca poderá acceder á base de datos*. Para **solucionar** este problema, podemos facer que *cando chega un lector, se hai un escritor en espera, o primeiro suspéndese* detrás do escritor. De esta forma, *un escritor non terá que esperar polos lectores que cheguen despois de el*.